

OBSAH

Předmluva k druhému vydání	5
Seznam zkratk	7

ČÁST PRVÁ

OBEČNÁ ČÁST

Hlava 1

PŘEDMĚT, PRAMENY A SYSTÉM ČESKOSLOVENSKÉHO OBEČANSKÉHO PRÁVA	10
§ 1 Pojem a předmět československého občanského práva	10
§ 2 Prameny československého občanského práva	20
I. Vymezení pramenů československého občanského práva	20
II. Logická struktura norem občanského práva	25
III. Normy kogentní (donucující) a dispozitivní (podpůrné)	27
IV. Působnost norem občanského práva	31
A. Věcná působnost	31
B. Časová působnost	33
C. Prostorová a osobní působnost	34
V. Výklad a používání norem československého práva občanského	38
A. Výklad norem občanského práva	38
B. Používání norem občanského práva	40
§ 3 Systém československého občanského práva	44

Hlava 2

PŘEHLED HISTORICKÉHO VÝVOJE OBEČANSKÉHO PRÁVA A OBEČANSKOPRÁVNÍCH TEORIÍ NA ÚZEMÍ ČSSR	48
§ 1 Historický vývoj občanského práva	48
I. Do osvobození republiky r. 1918	48
II. Od vzniku Československé republiky do osvobození r. 1945	53
III. Od osvobození Československé republiky v roce 1945	55
§ 2 Vývoj občanskoprávních teorií před marxismem	61

Hlava 3

OBČANSKÉ PRÁVO SSSR A OSTATNÍCH SOCIALISTICKÝCH ZEMÍ	66
§ 1 Sovětské občanské právo	66
I. Úvodní výklad	66
II. Občanský zákoník RSFSR z r. 1922 a vývoj po něm následující	70
III. Ústava SSSR z r. 1936	74
IV. Současné sovětské občanské právo	76
§ 2 Občanské právo ostatních socialistických zemí	80
I. Úvodní výklad	80
II. Prameny práva	84

Hlava 4

OBČANSKÉ PRÁVO KAPITALISTICKÝCH A ROZVOJOVÝCH ZEMÍ	90
§ 1 Obecná charakteristika	90
§ 2 Systém kontinentální	92
§ 3 Systém anglo-americký (systém Common Law)	96
I. Charakter anglo-amerického systému práva	96
II. Prameny práva	98
§ 4 Systém práva islámského	102
§ 5 Právo náboženské (mimo islám) a tradiční.	105

Hlava 5

PRÁVNÍ SKUTEČNOSTI	107
§ 1 Pojem a druhy právních skutečností	107
§ 2 Právní úkony	112
I. Pojem právního úkonu	112
A. Vymezení pojmu právního úkonu	112
B. Projev vůle	116
II. Vznik právních úkonů	122
III. Náležitosti právních úkonů	132
A. Všeobecně	132
B. Náležitosti osoby	133
C. Náležitosti vůle	134
1. Danost (skutečnost) vůle	134
2. Vážnost vůle	134
3. Vůle prostá omylu	136
4. Svoboda vůle	145
D. Náležitosti projevu	147
1. Srozumitelnost projevu	147
2. Určitost projevu	148

3. Forma projevu	149
E. Náležitosti poměru vůle a projevu	154
1. Nevědomá neshoda mezi vůlí a projevem (omyl v projevu)	155
2. Vědomá neshoda vůle a projevu (vnitřní výhrada a simulace)	158
F. Náležitosti předmětu právního úkonu	160
1. Možnost předmětu právního úkonu	160
2. Dovolnost předmětu právního úkonu	162
V. Typy a druhy právních úkonů	164
A. Obecný výklad	169
B. Podmínky	171
C. Jiná vedlejší ustanovení	176
VI. Výklad právních úkonů	176
VII. Následky právních úkonů	180
VIII. Následky vadných právních úkonů	181
§ 3 Protiprávní úkony	189
§ 4 Čas jako právně významná skutečnost	191
I. Význam času v občanském právu	191
II. Počítání času	192
III. Zánik práva uplynutím lhůty omezující jeho trvání	194
IV. Zánik práva uplynutím propadné lhůty	194
V. Promlčení práva	196
VI. Vydržení práva	204

Hlava 6

OBČANSKOPRÁVNÍ VZTAHY A JEJICH PRVKY	206
§ 1 Přehled občanskoprávních vztahů a přehled jejich prvků	206
I. Pojem občanskoprávních vztahů	206
II. Prvky občanskoprávních vztahů, obecný výklad	208
§ 2 Subjekty československého občanského práva	214
I. Osoby	214
II. Způsobilost k právům a povinnostem a způsobilost k úkonům	215
III. Občané (Osoby fyzické)	218
A. Všeobecně o občanech (o fyzických osobách)	218
B. Ochrana osobnosti	220
C. Způsobilost občanů k právům a povinnostem a jejich způsobilost k úkonům	228
1. Způsobilost k právům a povinnostem	228
2. Způsobilost k úkonům	230
D. Osoby blízké a pojem domácnosti	234
IV. Právnícké osoby	238
V. Československý stát jako subjekt občanských práv	246

VI. Zastoupení	248
A. Obecný výklad	248
1. Druhy zastoupení	248
2. Důvody vzniku zastoupení	249
3. Obecná ustanovení o zastoupení	250
B. Zákonné zastoupení	256
C. Zastoupení smluvní (Zastoupení na základě plné moci)	260
D. Podnikové plné moci	264
1. Prokura	264
2. Zmocnění při provozu podniku	268
§ 3 Obsah občanskoprávních vztahů	268
I. Subjektivní práva a povinnosti	268
II. Druhy subjektivních práv	270
III. Ochrana subjektivních práv	271
§ 4 Předmět občanskoprávních vztahů	276
I. Věci	276
A. Pojem věci	276
B. Rozlišování věcí	279
C. Věc hlavní a její příslušenství	283
D. Součást věci	285
II. Právo jako předmět občanskoprávních vztahů	287
III. Věci hromadné a majetek	289

ČÁST DRUHÁ

VLASTNICTVÍ A JINÁ PRÁVA VĚCNÁ

Hlava 7

POJEM PRÁV VĚCNÝCH	292
------------------------------	-----

Hlava 8

PRÁVO VLASTNICKÉ	294
§ 1 Pojem a obsah práva vlastnického	294
I. Pojem vlastnického práva	294
II. Obsah vlastnického práva	295
III. Držba	297
§ 2 Druhy a formy vlastnictví v naší společnosti	300
§ 3 Vývoj druhů a forem vlastnictví v naší společnosti	307
§ 4 Nabývání a zánik vlastnického práva	317
I. Nabývání vlastnického práva	317
II. Zánik vlastnického práva	319
§ 5 Ochrana vlastnického práva	321
§ 6 Spoluvlastnictví	323

Hlava 9

OSOBNÍ VLASTNICTVÍ	325
§ 1 Zdroj a účel osobního vlastnictví	325
§ 2 Předmět osobního vlastnictví	327
§ 3 Obsah osobního vlastnického práva	333
§ 4 Nabývání a zánik osobního vlastnictví	335
I. Nabytí práva osobního vlastnictví	335
A. Nabývání smlouvou	335
B. Nabývání rozhodnutím státního orgánu	337
C. Nabývání přírůstkem	337
II. Zánik osobního vlastnického práva	338
§ 5 Ochrana osobního vlastnictví	341
§ 6 Osobní spoluvlastnictví	345
I. Podílové osobní spoluvlastnictví	345
A. Obsah osobního podílového spoluvlastnictví	348
1. Vzájemný vztah spoluvlastníků, pokud jde o užívání společné věci a dispozici s ní	348
2. Poměr všech spoluvlastníků k osobám třetím, pokud se týče celé věci	351
3. Vztah každého spoluvlastníka k ostatním a k osobám třetím, pokud se týče podílu	352
B. Vznik a zánik osobního podílového spoluvlastnictví	353
II. Bezpodílové spoluvlastnictví manželů	356
A. Předmět bezpodílového spoluvlastnictví manželů	357
B. Obsah bezpodílového spoluvlastnictví manželů	361
1. Vzájemný vztah bezpodílových spoluvlastníků	361
2. Právní vztah bezpodílových spoluvlastníků ke třetím osobám, pokud se týče společné věci	362
C. Vznik bezpodílového spoluvlastnictví manželů	363
D. Zánik bezpodílového spoluvlastnictví manželů	364
1. Zánik bezpodílového spoluvlastnictví za trvání manželství	364
2. Zánik bezpodílového spoluvlastnictví zánikem manželství	365
3. Vypořádání	366

Hlava 10

PRÁVA VĚCNÁ K VĚCI CIZÍ	370
§ 1 Obecně o právu zástavním a zadržovacím	370
I. Právo zástavní	370
A. Obecně o právu zástavním	370
B. Právo podzástavní	374
II. Právo zadržovací	376
§ 2 Věcná břemena	377

ČÁST TŘETÍ
OSOBNÍ UŽÍVÁNÍ

<i>Hlava 11</i>	
OBECNÝ VÝKLAD	382
§ 1 Pojem a druhy osobního užívání	382
§ 2 Společné užívání	390
§ 3 Ochrana práva osobního užívání	392
<i>Hlava 12</i>	
OSOBNÍ UŽÍVÁNÍ BYTŮ	394
§ 1 Vznik práva osobního užívání bytu	394
§ 2 Práva a povinnosti účastníků	399
I. Práva a povinnosti organizace	400
II. Práva a povinnosti uživatele bytu	403
§ 3 Zánik práva osobního užívání bytu	409
I. Důvody zániku	409
II. Přidělení náhradního bytu (náhradního ubytování)	414
§ 4 Přenechání bytů v rodinných domcích a v domech v soukromém vlastnictví	417
§ 5 Přenechání části bytu	420
§ 6 Společné užívání bytu	422
<i>Hlava 13</i>	
OSOBNÍ UŽÍVÁNÍ JINÝCH OBYTNÝCH MÍSTNOSTÍ	429
§ 1 Vznik práva osobního užívání jiných obytných místností	429
§ 2 Práva a povinnosti účastníků	429
§ 3 Zánik práva osobního užívání jiných obytných místností	430
<i>Hlava 14</i>	
OSOBNÍ UŽÍVÁNÍ MÍSTNOSTÍ NESLOUŽÍCÍCH K BYDLENÍ	431
§ 1 Vznik práva osobního užívání místností nesloužících k bydlení	431
§ 2 Práva a povinnosti účastníků	432
§ 3 Zánik práva osobního užívání místností nesloužících k bydlení	432
§ 4 Užívání neobytných místností v rodinných domcích	432

Hlava 15

OSOBNÍ UŽÍVÁNÍ POZEMKŮ	434
§ 1 Vznik práva osobního užívání pozemku	434
§ 2 Práva a povinnosti účastníků	437
§ 3 Zánik práva osobního užívání pozemku	440
§ 4 Společné osobní užívání pozemku	443
§ 5 Neoprávněná stavba	448

ČÁST ČTVRTÁ PRÁVO ZÁVAZKOVÉ

Oddíl první Obecný výklad

Hlava 16

POJEM A PODSTATA ZÁVAZKU	456
§ 1 Pojem závazku	456
§ 2 Důvody vzniku závazku	458
§ 3 Prvky závazkového právního vztahu	459
I. Subjekt závazku	459
II. Předmět závazku a předmět plnění	460
III. Obsah závazku	461
§ 4 Druhy závazků	463
I. Závazky synallagmatické a asynallagmatické	463
II. Závazky ve prospěch a k tíži třetího	465
III. Závazky dílčí, solidární a nedílné	467
A. Závazky dílčí	467
B. Závazky solidární	469
1. Pojem solidarity	469
2. Právní následky pasivní solidarity	470
3. Právní následky aktivní solidarity	472
C. Nedílné závazky	473
IV. Alternativní závazky u alternativa facultas	473
V. Závazky peněžité a nepeněžité	475
VI. Závazky kauzální a abstraktní	477
VII. Závazky úplatné a bezplatné	477

Hlava 17

ZÁVAZKY Z PRÁVNÍCH ÚKONŮ A Z PROTIPRÁVNÍCH ÚKONŮ	478
§ 1 Společenskoekonomický základ závazků	478
§ 2 Závazky z právních úkonů	480

I. Základní smluvní typy	480
A. Úvodní výklad	480
B. Smlouva o budoucí smlouvě	482
C. Smluvní typy	485
II. Kvazikontrakty	497
§ 3 Občanskoprávní odpovědnost	499
I. Pojem	499
II. Druhy občanskoprávní odpovědnosti	506

Hlava 18

ZAJIŠTĚNÍ ZÁVAZKŮ	512
§ 1 Pojem zajištění závazků a jistoty	512
§ 2 Ručení	514
I. Vznik ručitelského závazku	514
II. Obsah a rozsah ručení	516
III. Právní vztah mezi ručitelem a dlužníkem	518
IV. Zánik ručení	519
§ 3 Uznání dluhu	521
§ 4 Zajištění složením do notářské úschovy	522
§ 5 Smluvní pokuta	523
§ 6 Omezení převodu nemovitosti	524
I. Předpoklady vzniku	524
II. Práva a povinnosti účastníků	525
III. Zánik omezení převodu nemovitosti	526
§ 7 Zajištění závazku převodem práva	527
§ 8 Dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů	528

Hlava 19

ZMĚNY ZÁVAZKŮ	532
§ 1 Pojem a druhy změn závazku	532
§ 2 Změny v subjektech závazku	533
I. Postoupení pohledávky	533
A. Předpoklady platného postupu pohledávky	534
B. Účinnost postoupení pohledávky ve vztahu k dlužníkovi	535
C. Právní následky postoupení pohledávky	536
II. Převzetí dluhu	538
III. Přistoupení k dluhu	540
IV. Dohoda o opatření plnění	541
V. Poukázka	542
§ 3 Změny v obsahu závazku	543
I. Prodlení dlužníka	543

II. Prodlení věřitele	545
III. Změna závazku dohodou	546

Hlava 20

ZÁNİK ZÁVAZKŮ	548
§ 1 Obecný výklad	548
§ 2 Splnění	549
I. Předpoklady zániku závazku splněním	550
II. Náležitosti plnění	551
A. Kdo má plnit	551
B. Komu se plní	553
C. Předmět splnění	554
D. Doba splnění (splatnost)	556
E. Místo splnění	558
III. Právní následky splnění	559
§ 3 Uložení do notářské (úřední) úschovy	559
§ 4 Odstoupení od smlouvy a zaplacení odstupného	561
§ 5 Započtení	564
I. Zákonné předpoklady započtení	564
II. Právní následky započtení	566
§ 6 Zánik závazku dohodou	566
I. Rozvázání závazků	566
II. Dohoda o jiném závazku	568
III. Narovnání	568
IV. Dohoda o započtení	570
§ 7 Nemožnost splnění a zmaření účelu smlouvy	570
I. Nemožnost splnění	570
II. Změna poměrů (zmaření účelu smlouvy)	573
§ 8 Smrt dlužníka nebo věřitele	575
§ 9 Uplynutí doby	576
I. Zánik závazku uplynutím doby, na kterou byl sjednán	576
II. Zánik závazku nesplněním tzv. fixní smlouvy	576
III. Zánik závazku neuplatněním práva (prekluze)	577
§ 10 Splynutí	577

